

Den 31 mars 2009 läggs Glesbygdsverket ned liksom också Nutek och ITPS, Institutet för tillväxtpolitiska studier.

Dessa tre myndigheter ersätts den 1 april 2009 med två nya – Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

Till de nya myndigheterna förs också den verksamhet inom Konsumentverket som rör kommersiell service.

Tanken är att gles- och landsbygdsfrågorna ska finnas med i båda de nya myndigheterna. Ungefär två tredjedelar av Glesbygdsverkets nuvarande verksamhet ska flyttas till analysmyndigheten med huvudkontor i Östersund. Den återstående tredjedelen ska föras till Tillväxtverket, med huvudkontor i Stockholm och lokalkontor i bland annat Östersund.

Tillväxtverket ska arbeta med att genomföra åtgärder som främjar hållbar tillväxt i företag samt med nationell och regional konkurrenskraft.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser ska vara regeringens utvärderings- och analysorgan när det gäller tillväxtpolitiska frågor.

– Regeringen skapar nu ett mer sammanhållet arbete med en myndighet som får en operativ roll och en annan som stärker analys och återkoppling på den politik regeringen för, säger statssekreterare Jöran Hägglund.

Två nya myndigheter tar över när Glesbygdsverket läggs ner

Hur ser de nya generaldirektörerna på gles- och landsbygdsfrågor?
Hur kommer glesbygdsens frågor in i de nya verksamheterna?

– Glesbygdsfrågor ska inte ligga i en separat myndighet

– Gles- och landsbygder är en naturlig del av Sverige. Därför känns det bra att även tillväxten i dessa områden kommer in i den nya tillväxtmyndigheten och inte behandlas i en separat myndighet.

Det menar Christina Lugnet, Tillväxtverkets första generaldirektör.

Christina Lugnet kommer närmast från posten som kommunchef i Haparanda, där hon tillsammans med kommunalrådet Sven-Erik Bucht har gjort sig känd som en dynamisk tillväxtutvecklare.

– Ni vet väl att Haparanda är den enda kommun som lett tillväxtligen två år i rad, frågar hon stolt.

MÖJLIGHETER FÖRE PROBLEM

Hon har bott i Haparanda, Umeå, Stockholm och så Haparanda igen, så någon egen erfaren-

forts. sidan 5.

FOTO: MIKAEL LINDA

– Jag har fått det finaste jobb man kan få

– Om man som jag är intresserad av tillväxtfrågor så är det här det finaste jobb man kan få, säger Dan Hjalmarsson som den 1 april tillträder som generaldirektör för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

När han presenterar sig själv och sina tankar inför den nya myndighetens tillblivelse betonar han att det är en ny myndighet, inte någon av de gamla myndigheterna som bara byter namn.

– Mitt jobb blir att sätta den på kartan så att den blir den naturliga samtalspartnern när det gäller analyser och utvärderingar av tillväxtpolitiken, säger han.

FÖDD I MORJÄRV

Hur tänker han sig då att gles- och landsbygdsfrågorna ska komma in i den nya myndigheten?

– Ett av våra uppdrag blir att bidra med analyskunskap och kompetens när det gäller gles-

forts. sidan 5.

18 år och just myndig...

Glesbygdsvverkets långa resa från pilotprojekt till analyser

Precis vid uppnådd myndighetsålder är det dags att bryta upp och ingå nya föreningar.

Är detta ett steg tillbaka för glesbygden? Eller i själva verket ett led i en mognadsprocess, där hela landets liv äntligen vägs i samma vågskål?

TEXT: HANS MÄNSSON

De arton åren från *Glesbygdsmyndighetens* födelse, fram till uppgåendet i *Tillväxtverket* och *Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser*, har bjudit en resa längs många spännande vägsnitt, genom en ofta obanad terräng. Och det går att urskilja flera faser och huvudlinjer i utvecklingen – från den första tiden med tonvikt på både pilotprojekt och kunskapsuppbyggnad, till senare års koncentration på analysarbetet.

Den första generaldirektören, Marianne Ståhlberg, hade varit riksdagsledamot (S) på Jämtlandsbänken i femton år när hon fick i uppgift att bygga en ny myndighet på den grund som lagts av *Glesbygdsdelegationen* – som i sin tur var tillkommen 1977 på initiativ av en annan jämtlänning, Nils G Åsling (C), under hans tid som industriminister i Fälldinregeringen.

Direktiven från departementet var ganska vaga, minns Marianne Ståhlberg.

– Det sades att vi skulle ha ungefär samma uppgifter som *Glesbygdsdelegationen* haft. Vi skulle arbeta med utvecklingsfrågor för att förbättra levnadsförhållandena för människor i den svenska gles- och landsbygden. Förnuftigt, men väldigt allmänt uttryckt.

TOLKA UPPDRAGET

I praktiken blev det i hög grad upp till myndigheten själv att tolka och konkretisera uppdraget, och att göra avvägningar mellan de givna ingredienserna; det gällde dels att bygga upp kunskaper om lands- och glesbygd för vidare befordran till den politiska ledningen, dels att initiera sådana projekt som kunde generera ytterligare kunskap.

Det här var en tid med stora förväntningar på att något skulle ske när det gäller landsbygdens utveckling. I spåren av kampanjen *Hela Sverige ska leva* hade många projekt och byagrupper star-

tats runt om i landet, och med en ”egen” myndighet skulle det väl kunna hända saker...

– Vi fick lägga mycket arbete på att förklara att vi inte hade pengar att dela ut till bygrupperna, minns Marianne Ståhlberg. Det var inte vår roll, och vår personalstyrka var liten, liksom budgeten.

SKAPA ENGAGEMANG

En återkommande diskussion under åren har handlat om huruvida statliga verk ska bedriva opinionsbildning inom sina arbetsområden. *Glesbygdsvverket* hörde till dem som, enligt vissa debattörer, ägnade sig åt detta.

Jan Ceder-värn arbetar nu vid Folkhälsoinstitutet, men var många år på *Glesbygdsvverket*.

Han menar att det aldrig var frågan om opinionsbildning – däremot ville man mobilisera, skapa engagemang och aktivitet. Pilotprojekt kunde ha stor betydelse som smörjmedel för att få fler aktörer med på tåget.

– Vi måste komma ihåg att det var en annan tid i början av 1990-talet. Då var hela regeringspolitiken inriktad på att stimulera med olika projekt. Till exempel skapades *Folkhälsoinstitutet* 1992 av den borgerliga regeringen, med uppgift att bedriva kampanjer för en bättre folkhälsa.

Kvinnors och ungdomars situation på landsbygden var två områden där *Glesbygdsvverket* gjorde särskilda insatser med strategiska program. I vänortprojektet byggdes nätverk mellan storstad och glesbygd, i ekokommunprojektet var man tidigt ute med att stimulera en hållbar

utveckling. Kulturen som utvecklingsfaktor uppmärksammades på flera sätt, till exempel genom att stödja *Landsbygdens Filmfestival i Jokkmokk* och *Kulturfestivalen i Ljungdalen*. Att stimulera forskning kring ämnen som var viktiga för glesbygden blev också en del av arbetet – och via konferenser kring olika teman skapades nätverk och fördjupad kunskap.

Utredningar genomfördes, underlag till politiska beslut lades fram inför departement och politiker. I vissa fall gav ansträngningarna resultat, som i den regionalpolitiska propositionen 1994, men sammantaget borde genomslaget ha varit större, tycker Marianne Ståhlberg. Hon pekar särskilt på betydelsen av fungerande service och infrastruktur, områden där *Glesbygdsvverket* lagt fram många utredningar genom åren, men med magert gensvar. Sektorssamordningen – där verket fått ett särskilt ansvar – blev det inte heller så mycket med i praktiken. Stuprören består, vilket i nedskärningstider är särskilt förödande i perifera delar.

MYNDIGHET BLIR VERK

Redan från början stod det klart för generaldirektör och personal att beteckningen ”myndighet” inte var den mest relevanta, utifrån den position och den roll man hade. År 1995 kom också namnbytet, till *Glesbygdsvverket*. Samma år blev Sverige medlem i EU, vilket innebar nya arbetsuppgifter inom LEADER II-programmen och strukturfondernas Mål 5b – samt förstås en milstolpe i myndighetens arbete.

En av de enskilt viktigaste insatser *Glesbygdsvverket* gjort – enligt Jan Ceder-värn – är att man förfinat det geografiskt baserade informationssystemet GIS, så att man kan analysera tillgänglighet på ett nytt sätt, det vill säga hur långt medborgarna har till service av olika slag.

– Arbetet inleddes redan 1993-94 och var en ren pionjärinsats. Våra medarbe-

Marianne
Stålberg
GD 1991-1998

Pia Enochsson
GD 1998-2003

Kerstin Wallin
GD 2004-2009

tare satt och skrev programkod för att kunna få fram det resultat vi ville.

Denna analysmodell vidareutvecklades allt eftersom, och resultaten skulle visa sig bli till stor nytta för samhällsplaneringen inom en rad områden.

UTREDNING, ANALYS OCH SEKTORSAMORDNING

När Pia Enochsson efterträdde Marianne Stålberg som generaldirektör 1998 var hennes uttalade ambition att skifta fokus i arbetet. Det var också vad regeringen ville, för pilotprojekt och demokratifrågor togs bor ur regleringsbrevet, medan tonvikten lades på utredning, analys och sektorssamordning.

Glesbygdsverket lämnade sin observatörposition i styrelsen för *Folkrorelserådet Hela Sverige ska leva*, och inledde utgivningen av en årsbok med viktig statistik om lands- och glesbygd, framtagen med den analysmetod som utvecklats inom verket.

Här har alltså glesbygdsverkligheten, med hjälp av GIS, belysts på en mer detaljerad nivå än tidigare, och därmed framstått i en sannare och mer nyanserad dager. Till exempel har det visats tydligare hur – och varför – folk egentligen flyttar, och att det även i glesbygder finns områden med tillväxt och egen livskraft.

Andra sektorer där analyserna gett ett förbättrat kunskapsunderlag är planfrågor, skärgårdarnas förutsättningar, strandskyddet, statliga myndigheters regionalpolitiska ansvarstagande, landsbygden som attraktiv boendemiljö etc. De fakta som tagits fram har använts i en rad sammanhang – vid planering av infrastruktur och service, av räddningstjänsten, i beslut om kommunal skatteutjämning etc. *Glesbygdsverket* har helt enkelt blivit en viktig källa för kunskapsinhämtning, konstaterar Pia Enochsson.

– När något inträffat som gällt gles-

landsbygds- och skärgårdsfrågor har både myndigheter, organisationer och media vänt sig till oss i ökande grad.

Som en milstolpe under sin gd-period vill Pia Enochsson också lyfta fram Glesbygdsverkets roll i etablerandet av lärcentra runt om i landet, dvs. de organ som på kommunnivå samlar och förmedlar vuxenutbildning av olika slag. De har haft särskilt stor betydelse i glesbygden, där avståndet till universitet och högskolor annars är ett hinder för kompetensutveckling.

LANDSBYGDVERK I STÄLLET FÖR GLESBYGDVERK

Under hela sin tillvaro har *Glesbygdsverket* ifrågasatts på olika sätt – framför allt har det gällt ifall man ägnat sig åt rätt saker.

–Vårt uppdrag var väldigt diffust, och vi levde med en ständig känsla av "latent förändring", säger Jan Cedervärn. Otydligheten uppmärksammades av riksdagens revisorer, som 1999 uppmanade regeringen att se över detta.

Svaret kom i form av en utredning. Kulturgeografen Erik Westholm fick i uppdrag att göra en översyn av verkets roll och uppdrag. Han inledde sitt arbete 2002 och lade fram resultatet året därpå. Han föreslog bland annat namnbyte till "Landsbygdsverket" och en förstärkt roll som expertmyndighet i frågor som rör landsbygden. I stället för *Näringsdepartementet* borde *Jordbruksdepartementet* vara verkets "överordnade" – och det borde byta namn till *Landsbygds- och jordbruksdepartementet*.

Remissvaren gav starkt stöd för denna nya och samlade landsbygdsolitik, men förslagen genomfördes aldrig.

MER OCH MER EFTERFRÅGADE

Den tredje och sista i raden av generaldirektörer, Kerstin Wallin, tillträdde 2004 och berättar att hon från början hade am-

bitionen att återuppliva metoden att arbeta med pilotprojekt och via dem bygga upp kunskaper om gles- och landsbygder, men att det av resursskäl inte blev möjligt.

Däremot konstaterar hon att kompetensen inom analysarbetet fördjupats och vidareutvecklats. Bland annat har man de senaste åren lagt särskilt fokus på kvinnors företagande.

Att samla olika aktörer till seminarier har också visat sig vara en fruktbar metod. Där har länsstyrelser såväl som statliga verk och myndigheter fått del av Glesbygdsverkets kunskaper om lokal utveckling.

Kerstin Wallin säger att efterfrågan på Glesbygdsverkets kompetens har fortsatt att öka, inte minst från andra myndigheter, som *Vägverket*, *SIKA*, *Boverket* med flera. Och flera medarbetare sitter i referensgrupper eller samarbetsorgan av olika slag, där gles- och landsbygdsperspektivet efterfrågas.

Eller – som Jan Cedervärn uttrycker det:

– Från början fick vi stå och banka på för att få vara med i olika processer, men sedan blev vi mer och mer efterfrågade.

Ett annat exempel på detta är att den regering som beslutat att *Glesbygdsverket* i nuvarande form ska läggas ner, gav just detta verk ett tvåårigt uppdrag så sent som i höstas: att utveckla samarbetsformer för en fjällanpassad hållbar lokal och regional utveckling. Ett uppdrag som – i likhet med så mycket annat inom Glesbygdsverkets arbets- och kompetensområden – måste föras över till någon av de två nya myndigheterna.

– Det är oerhört viktigt att det i den nya strukturen skapas en plattform där all den kunskap *Glesbygdsverket* byggt upp, kan tas till vara och utvecklas, säger Kerstin Wallin.

RÖSTER OM GLESBYGDSVERKET

Uno Svaleryd, f d kommunchef i Östersund och länsråd i Jämtlands län

Vilken roll har Glesbygdverket spelat för er i Östersund och Jämtlands län?

– Vi har haft stor nytta av de GIS-baserade planeringsmodellerna. De ger möjlighet att planera bättre, man ser vad man får för serviceinsatserna. När man som länsstyrelsen måste satsa på strategiska lägen är det avgörande med bra kunskap.

Hur ser du på Glesbygdverkets utveckling mot mer betoning på kunskap och analys?

– Från början upplevde jag Glesbygdverkets roll som otydlig, man hade ett stort uppdrag med få resurser. Utvecklingen har varit positiv. För länsstyrelsen har verket varit en bra samtalspartner, som fyllt rollen som kunskapsmyndighet. Jag tror att man varit en bra remissinstans, som kunnat ge en helhetsbild av glesbygden.

Förhoppningar och farhågor inför framtiden?

– Jag hoppas att man fortsätter bevaka glesbygdens förutsättningar, att man påverkar regelsystem och utvecklingsinsatser. Centrala, generella beslut kan slå hårt mot glesbygden. Starka regioner har resurser att föra sin egen talan. Det är viktigt att någon för in kunskaper om glesbygdens villkor i riksdag och departement.

Staffan Bond, verksamhetsansvarig vid Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Hur ser du på vad Glesbygdverket åstadkommit?

– Databaserna, årsböckerna och analyserna, där man lyft fram intressanta fakta, hör ju till det som har bestående värde. Men jag skulle ha önskat att man satsat mer på intressanta utvecklingsprojekt också – i samarbete med andra.

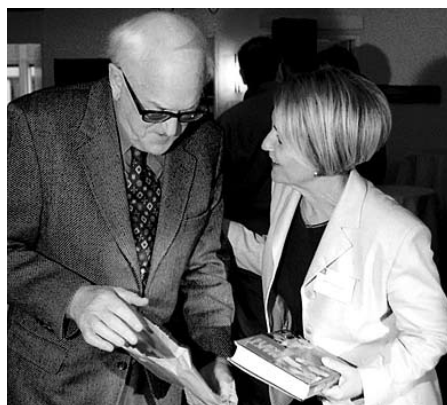
– Den sektorssamordnande uppgiften sa vi från början att man inte skulle klara av. Ett verk kan inte samordna andra verk, det måste vara en regeringsfunktion. Det har saknats en grupp inne i Regeringskansliet som kunde ta emot synpunkter och förslag. Men det är ju inget man kan klandra Glesbygdverket för.

Förhoppningar och farhågor inför framtiden?

– Man har ju sagt att landsbygdfrågor ska få en framträdande plats i de nya myndigheterna. Det återstår att se, men det verkar bli bra personer i ledningen så det finns hopp. Det beror förstås främst på hur uppdraget formuleras.

– Det får inte bara bli en satsning på traditionell tillväxtpolitik, man måste även jobba med hållbarhetsaspekterna, annars finns det ingen chans att få fart på de glesa strukturerna. Det finns så många exempel på att man inte tar hänsyn till bygderna – vindkraften borde ge en bygdepeng, bredbandsutbyggnaden är en halvmesyr liksom satsningarna på Inlandsbanan, och avlövningsen av samhällsservicen är en katastrof.

Nils G Åsling, fd. industriminister och initiativtagare till glesbygddelegationen

Vilken roll har Glesbygdverket spelat, anser du?

– Framför allt var det viktigt att glesbygdfrågorna koncentrerades till ett organ. Det satte fokus på frågorna och fick andra att agera. Faktasammanställningarna har varit väldigt värdefulla för kunskapsuppbyggnaden om glesbygden.

Vad tror du om de nya myndigheternas möjligheter att driva frågorna vidare?

– Jag ger mig inte in i detaljer för jag har inte den kunskapen. Men man blir alltid lite fundersam inför hur nya administrativa organ fungerar, och jag hoppas att

förändringen inte innebär att fokuseringen på glesbygden minskar.

– Frågan är om inte behovet av insatser för glesbygden är större än någonsin i vissa avseenden; servicefrågorna är ju väldigt brännande nu i globaliseringen. Risken är stor att glesbygden kommer i kläm, och då krävs det att någon håller ett samlat grepp om utvecklingen.

Barbro Torstensson, glesbygdsvisionär, Dals Långed

Du har länge varit en flitig debattör på Glesbygdverkets hemsida. Vilken betydelse skulle du säga att verket haft för människor i dina bygder?

– Alldeles för liten tyvärr. Frågar jag mina grannar så vet de inte mycket om Glesbygdverket eller vad de gör där. De kanske vet att det ligger ”där uppe i norr nånåstans”. Man har inte lyckats väcka intresse för sin verksamhet, vare sig bland landsbygdens folk eller politiker. Glesbygdverket borde ha syntts ute mera, och sett till att komma med i media.

– Vi har ju stora problem med servicen. Bygdeskolorna, affärerna och biblioteken läggs ner och landsbygden utarmas. Vi som bor här har inte kunnat se att Glesbygdverket gjort något åt detta. Om de gjort det så borde de ha informerat bättre. Det skulle ha stärkt oss om vi vetat att de gjort något, då hade vi haft mer eldunderstöd för att väcka politikerna.

Har du några förhoppningar eller farhågor nu när Glesbygdverkets uppgifter ska in i nya myndigheter?

– Jag kan bara hoppas att de kommer att belysa inte bara problem utan även de möjligheter som finns i gles- och landsbygden till exempel i nya näringsgrenar, som turism. Och så hoppas jag att det blir fler som går in och diskuterar på deras debattsida på nätet än vad det varit på Glesbygdverkets.

Databas och samverkan inom Fjälluppdraget

Glesbygdsverket fick 2008 regeringens uppdrag att utveckla samarbetsformer mellan berörda kommuner och myndigheter för att nå ökad samverkan mellan fjällkommuner för en hållbar lokal och regional utveckling.

Nu har en projektplan lagts fram och en hel del aktiviteter har startat. Ulf Tynelius, som är projektledare för "fjälluppdraget", ser att Glesbygdsverket i hög grad kommer att samverka med i första hand regionala företrädare och fjällkommunerna för att kunna ta del av arbeten som redan är igång inom området.

– Vi bedömer generellt att utredningsläget inom området är välfyllt. Att göra nya, omfattande utredningar skulle endast ha begränsad nytta. Det är också svårt att hantera lokala markkonflikter, eller andra typer av konflikter inom detta uppdrag. Fokus bör i stället ligga på möjligheter, säger han.

FJÄLLSTATISTIK

Inom projektet byggs nu en databas med fjällstatistik. Planering i fjällområdet kan underlättas om det går att skilja ut statistiska underlag som rör just detta område från övrig statistik på kommun- eller länsnivå. I databasen kommer det att finnas fakta för delar av, eller hela, fjällområdet om bland annat befolkningsförändringar, flyttningar, tillgänglighet till dagligvaror, grundskolor, flygplatser m.m. Tills vidare finns kartorna på www.glesbygdsverket.se.

Uppdraget går 1 april över till Tillväxtverket och ska redovisas i en lägesrapport 1 juni 2009 och i en slutrapport 1 juni 2010.

het av att bo i den rena glesbygden har hon inte.

– Men som verksam i Norrbottens län har jag en god bild av villkoren för glesbygdsbor och av glesbygdens möjligheter och problem.

Du nämner möjligheterna före problemen?

– Ja, jag är övertygad om att det finns stora utvecklingsmöjligheter i gles- och landsbygder. Inte minst tror jag att de har mycket att erbjuda i den omställning vi måste göra på grund av klimatförändringarna.

I det nya *Tillväxtverket* ska gles- och landsbygdens frågor dels handläggas på en enhet, dels ska de genomsyra hela verksamheten, liksom andra horisontella mål.

– Vi ska hela tiden fråga oss om ett visst initiativ eller projekt skapar tillväxt i *hela* landet, och inte bara i delar av det, säger Christina Lugnet.

LIVSVIKTIG SERVICE

Som exempel på frågor där hon tycker att det nya *Tillväxtverket* ska engagera sig för att underlätta tillväxt på landsbygden nämner hon service.

– Vissa servicefrågor är livsviktiga för gles- och landsbygder och med många av dem är det bråttom. Var ligger till exempel frågan om utbyggnad av bredband till de områden som inte är kommersiellt intressanta?

– Glöm inte heller att människor i glesbygd ofta har mycket att lära ut, slutar Christina Lugnet. Exempelvis hur man lyckas skapa försörjning åt sig själv och kanske andra där ingen annan ser någon utkomstmöjlighet. Mångsysslaren kan stå som förebild här.

och landsbygders särskilda förutsättningar för utveckling och tillväxt. Där kommer Glesbygdsverkets kompetens in som en naturlig del av den nya myndigheten.

Han har själv inte jobbat direkt med gles- och landsbygdsfrågor, men är född i Morjärv i Norrbotten och flyttade vid sju års ålder till Östervåla i norra Uppland. Han har på nära håll blivit vittne till hur hans hembygd har ändrats från det han växte upp.

– Men å andra sidan behöver jag inte erfarenhet eller kompetens om gles- och landsbygder för det har ju ni, flörtar han lite med de anställda på nuvarande *Glesbygdsverket*.

YRKE TILLVÄXT

Hela Dan Hjalmarssons yrkesliv har genomströmts av företagarfrågor, utvärderingar, utredningar och omvärldsanalyser för utveckling nationellt, regionalt och lokalt.

– Ja, mycket har kretsat kring tillväxtpolitik, entreprenörskap och på senare år med fokus på hållbar regional utveckling, säger han.

– Det är jätteroligt med tillväxtpolitik. Jag ser verkligen fram emot att få jobba på en myndighet som bidrar till att förbättra tillväxtpolitiken och den regionala utvecklingen.

Under 1980-talet arbetade Dan Hjalmarsson på dåvarande *Industridepartementet*. Därefter har han varit konsult. Uppenbarligen har han inget emot att bli statstjänsteman igen.

– Det känns bara bra! Även om det var ganska länge sedan så tror jag att jag har nytta av erfarenheten från departementet, jag kommer inte att bli överraskad, säger han.

FJÄLLUPPDRAGET OMFATTAR FÖLJANDE AKTIVITETER:

- *Stimulera att processer och aktiviteter kan starta eller stärkas.* Inom projektet kommer kontakter att etableras med såväl fjällkommunerna som regionala myndigheter.
- *Identifiera framgångsrika exempel,* analysera och sprida dessa.
- *Kontaktmäklande/koordinerande roll.*
- *Ihopsamlade och systematisering* av ett urval av tidigare *utredningar och forskningsrapporter.*
- *Samla ihop, uppdatera och analysera tidigare utredningar om kommersiell verksamhet i fjällnära områden.*
- Indikationer finns redan nu på att det finns behov av ett *nationellt forum* där fjällfrågor kan diskuteras.
- Genom modern geokodning ges stora möjligheter att påbörja en *faktabas* för det aktuella området
- *Internationell utblick.*
- *Syntes av de olika delarna i uppdraget.* Den röda tråden här blir att hitta gemensamma nämnare i vad som behövs för att skapa bra förutsättningar för att nå samsyn och möjligheter till utveckling inom dessa områden.

B

KERSTIN WALLIN
generaldirektör

Ta vara på kunskaperna om våra glesbygder!

Detta nyhetsbrev är det sista som Glesbygdsverket ger ut, därför också en liten tillbakablick över verkets 18 år som egen myndighet.

Glesbygdsverket har varit inriktat på att förmedla kunskaper och att ge stöd i olika processer med inriktning mot gles- och landsbygder samt skärgårdsområden. Nu kan vi konstatera att verksamheten under åren bidragit till att dessa bygders särskildhet har uppmärksammats.

Glesbygdsverket har tillfört kunskaper om förutsättningar och behov som nyanserat och kompletterat bilden av Sverige. Gles- och landsbygder riskerar annars att hamna i skymundan i mer övergripande statistik.

UTARMAD SERVICE

Speciellt bekymmersam nu är den utarmning av service som pågår i mer glesbefolkade delar av vårt land. Dessa områden ställs också hela tiden inför nya utmaningar när det gäller att säkerställa behov av arbete och service.

Efterfrågan på Glesbygdsverkets kompetenser inom olika områden har ökat genom åren och det är med tillfredsställelse jag

nu kan notera att gles- och landsbygdsfrågorna aktualiserats bland annat genom regeringens arbete med en strategi för att stärka utvecklingskraften på landsbygden.

Förväntningarna på strategin är stora!

INTRESSANTA MÖTEN

En mycket stimulerande del i arbetet under min tid på Glesbygdsverket har varit alla viktiga och intressanta möten med människor från såväl regionala och lokala myndigheter som kommuner och utvecklingsgrupper runt om i landet.

Jag kan konstatera att det finns ett stort engagemang för de lokala utvecklingsfrågorna. Vi får för den skull inte tappa det nationella perspektivet på gles- och landsbygdens möjligheter och problem och det är min förhoppning att det i de nya myndigheterna som nu bildas skapas en plattform där all kunskap och erfarenhet som Glesbygdsverket byggt upp kommer att tas tillvara och utvecklas.

Jag vill avsluta med att tacka alla läsare av vårt nyhetsbrev för ett, på olika sätt, bra samarbete under de gångna åren.

Kultur och landsbygd = framgångssaga eller problembarn?

I slutet av mars presenteras Glesbygdsverkets utredning *Kultur och entreprenörskap*. Projektet ska bidra till att kartlägga och analysera kulturens betydelse för samhällsutveckling och entreprenörskap inom Sveriges landsbygder.

Tanken är dels att redovisa tillgänglighet till kulturverksamhet i gles- och landsbygder, dels att lyfta fram flera lokala exempel där kultur fungerar mobiliserande för lokal utveckling och entreprenörskap. I rapporten ska också ingå en diskussion om vilka möjligheter och problem dessa kulturverksamheter står inför.

För att lösa uppdraget använder sig Glesbygdsverket av befintlig forskning, kulturstatistik, telefonintervjuer med 50 landsbygdsinriktade kommuner samt platsbesök.

Skolan mitt i byn i ny upplaga

En av de skrifter från Glesbygdsverket som varit mest efterfrågad genom åren är *Skolan mitt i byn*. Den innehåller diskussionsunderlag och checklista inför en eventuell nedläggning av en byskola.

Broschyren kommer nu att tryckas i en uppdaterad upplaga. Det är främst de praktiska exemplen från kommunerna som har gjorts aktuella.

– Vi har sett att *Skolan mitt i byn* har varit mycket användbar både för bybor och för kommunpolitiker som vill behålla byskolorna, säger Inger Normark, enhetschef på Glesbygdsverket. Därför tror vi att den väl kommer att fylla sin plats flera år framöver när glesbygdens frågor nu övergår till andra verk.

Broschyren kan beställas från slutet av mars på www.glesbygdsverket.se eller www.tillvaxtverket.se från 1 april.

Vill du fortsättningsvis ha information om gles- och landsbygdsfrågor hänvisar vi till de nya myndigheternas webbplatser från och med 1 april 2009.
www.tillvaxtverket.se och www.tillvaxtanalys.se